

Multilingual Families Clubs

HRAJME SA S JAZYKMI!

Zbierka hier a aktivít pre deti a rodičov špecificky navrhnutých na podporu viacjazyčnosti

Multilingual Families Clubs

2	ÚVOD
4	PREDSLOV K AKTIVITÁM
6	ZOZNAM AKTIVÍT
66	GLOSÁR
68	ZDROJE

Milí pedagógovia,

sme radi, že ste si vybrali práve túto publikáciu. Výskumu, testovaniu a skúšaniam týchto aktivít sme venovali hodiny a hodiny času, a to preto si môžete byť istí, že Vám prinášame skutočne tie najlepšie možné návrhy na riešenie Vašich potrieb spojených s viacjazyčnosťou v triede.

Veríme v zachovávanie jazykov a kultúr prichádzajúcich do EÚ a v zmysel podpory viacjazyčnosti v európskej spoločnosti. Prichádzajúci ľudia pre Európu predstavujú jazykový poklad, ktorý by mal byť zachovaný za účelom obohatenia jazykovej a kultúrnej diverzity v Európe. Z toho dôvodu sme vytvorili projekt *Multilingual Families Clubs*, ktorý je založený na myšlienke komunitných viacjazyčných klubov, v ktorých sa deti aj dospelí môžu zapojiť do najrôznejších aktivít a zároveň sa nenásilnou formou venovať štúdiu jazykov. Súčasťou projektu je i táto zbierka aktivít, ktoré sú určené na precvičovanie vybraných jazykov a ktoré by viacjazyčným rodinám dovoľovali spoločne tráviť voľný čas a prispieť tak k zachovaniu viacjazyčného rozmeru komunikácie medzi rodičmi a deťmi.

- Chceme pomôcť rodičom vychovávať svoje deti vo viacjazyčnom prostredí.
- Chceme pomôcť učiteľom efektívnejšie pracovať s viacjazyčnými deťmi.
- Chceme pomôcť deťom a rodičom zachovať svoje vlastné jazyky a kultúru.
- Chceme podporovať viacjazyčnosť v európskej spoločnosti.

Viacjazyčnosť má veľa výhod. Ak ste viacjazyční:

- Ste otvorenejší voči iným kultúram.
- Pociťujete bližšie spojenie s inými kultúrami;
- Ľahšie pochopíte kultúrne podmienené odlišné uhly pohľadu.
- Máte bohatšiu slovnú zásobu.
- Máte schopnosť aplikovať efektívnejšie čítacie stratégie.
- Ľahšie sa učíte cudzie jazyky.

Aktivity v tejto zbierke sú navrhnuté tak, aby viedli k osvojeniu a rozvoju jazykových schopností. Precvičovanie už nadobudnutých vedomostí napomáha ich zapamätaniu a efektívnejšiemu využitiu. Aktivity v tejto zbierke môžu byť použité v tej forme, ako sú uvedené, no taktiež môžu poslúžiť ako inšpirácia pre tvorbu a realizáciu vlastných nápadov. Cvičenia sú zamerané na motiváciu k zdokonaľovaniu sa v rôznych jazykoch, tiež na dosiahnutie vyššej úrovne kultúrnych zručností. Tento proces využíva ako výučbové hry, tak aj učenie pomocou mobilných zariadení a médií, akými sú podcasty, videá alebo hudobné nahrávky; preto pri výbere aktivít, prosíme, zvážte vek a schopnosti všetkých účastníkov. Prajeme Vám a Vaším študentom úspech pri práci s týmito aktivitami, veľa vzájomne obohacujúcich zážitkov a uspokojenie z dosiahnutého výsledku.

PREDSLOV K AKTIVITÁM

Aktivity projektu *Multilingual Families Clubs* sú navrhnuté tak, aby pomohli pedagógom maximálne motivovať deti z viacjazyčných rodín v štúdiu a v používaní jazykov svojich rodičov. Ich cieľom je tiež podporiť rodičov (ktorí sa môžu aktivít zúčastniť spoločne s deťmi) v snahách vychovávať svoje deti tak, aby si osvojili a udržali znalosť rodinných jazykov. Pri navrhovaní aktivít sme vychádzali z presvedčenia, že *viacjazyčné rodiny by sa mali usilovať o zachovanie dvojjazyčnosti a multilingvizmu u svojich detí a podporiť tak uchovanie kultúry svojich predkov práve prostredníctvom jazykov.*

Pri výbere aktivít sme sa zamerali na rozvoj tzv. *Kompetencií 21. storočia*. Pre tento účel využívame inovátné prístupy zamerané predovšetkým na rozvoj „soft skills“ (medzi ne patrí napr. aj schopnosť komunikovať) a využívajúce elektronické médiá (napr. Internet, mobilné zariadenia). Naším cieľom je vytvoriť tak deťom motivujúce prostredie na osvojenie zručností, ktoré budú v budúcnosti nevyhnutné. Pre každú vekovú kategóriu (0 – 6 a 6 – 10 rokov) sú určené iné aktivity. Toto rozdelenie je založené na predpoklade, že pri mladších deťoch by sme sa mali zameriavať predovšetkým na rozvoj kognitívnych schopností, zatiaľ čo pri starších deťoch skôr na rozvoj „soft skills“ (osobnostných zručností). Jedným zo základných kritérií pri výbere aktivít bol prínos pre rozvoj jazykového povedomia a medzikultúrneho porozumenia.

Všetky aktivity sú vytvorené podľa rovnakej štruktúry. V každej z nich je stanovená veková kategória, pre ktorú je vhodná, jej odhadovaná časová dotácia, kľúčové slová a ciele. V každej aktivite je podrobne popísaný postup práce. Nájdete tu taktiež očakávaný prínos aktivity. Všetky aktivity môžu byť ľahko zakomponované do vzdelávacieho plánu základnej či materskej školy, rovnako do programu školskej družiny či viacjazyčného klubu.

Aby sme Vám výber vhodnej aktivity uľahčili, v každej z nich nájdete nasledujúce informácie:

ČASOVÁ DOTÁCIA: odhadovaný čas na vykonanie aktivity. Pokiaľ deti aktivita zaujme, je možné jej trvanie predĺžiť alebo aktivitu zopakovať.

DOPORUČENÝ VEK: základné vekové skupiny pre všetky aktivity sú 0 – 6 a 6 – 10 rokov.

KĹÚČOVÉ SLOVÁ: indikujú obsah, ciele a dôležité koncepty každej aktivity.

PÔVODNÝ JAZYK: materiály sú autentickými príkladmi dobrej praxe, ktoré zhromaždili partneri projektu *Multilingual Families Clubs*, a ich pôvod je rôzny; napriek tomu sa všetky aktivity dajú aplikovať v akomkoľvek jazyku.

POMÔCKY: materiály potrebné na realizáciu aktivity.

CIEĽ AKTIVITY: hlavné ciele aktivity, vrátane očakávaných výstupov so zameraním na zručnosti, ktoré aktivita buduje a posilňuje.

PRÍPRAVA AKTIVITY: zoznam prípravných krokov potrebných pred zahájením aktivity.

POSTUP: popisuje jednotlivé kroky, ktoré je vhodné dodržiavať pri realizácii aktivity.

PRÍNOS AKTIVITY: poukazuje na pridanú hodnotu aktivity, prípadne zahŕňa aj odkaz na teoretické informácie o tom, akým spôsobom práve táto aktivita podporuje rozvoj znalosti rodných jazykov.

ZDROJ AKTIVITY: zdroje aktivít sú vždy citované.

Veríme, že Vám tieto aktivity poslúžia ako názorné príklady, ako u detí podporovať osvojovanie si viacerých jazykov súčasne a ako ich nadchnúť a motivovať v komunikácii vo viacerých jazykoch. Predpokladáme, že deti, ktoré trávajú čas vo viacjazyčnom klube, budú často sprevádzané rodičmi, ktorí sa tak tiež môžu zapojiť do činností a podporiť tak aktívnu participáciu detí. Pustime sa spoločne do učenia!

Tím projektu *Multilingual Families Clubs*

ZOZNAM AKTIVÍT

Vek: 0 – 6

Počúvanie

Rozprávanie

Vek: 6 – 10

Čítanie

Písanie

Č.	NÁZOV	VEK	KLÚČOVÉ SLOVÁ	KOMPETENCIE	POPIS
A1	FARBY OD A DO Z		kreslenie, farby, abeceda, hudba		Porovnávanie písmen abecedy a názvov farieb v rôznych jazykoch.
A2	PÍP!		počúvanie, opravovanie chýb, pozornosť		Hľadanie chýb v hovorenom texte.
A3	CHI CHI WAH		video, tanec, spev, jazykové povedomie	 	Rozvoj počúvacích schopností v kombinácii s pohybmi.
A4	JAZYKY NA TANIERI	 	jedlo, varenie, slovná zásoba, CLIL	 	Učenie sa slovnej zásoby súvisiacej s potravinami a varením.
A5	BLÁZNIVÉ TVÁRE		slovná zásoba, kreslenie, časti tela, tvár		Učenie slovíčok označujúcich časti tela a tváre.
A6	NAKRESLI JAZYK	 	pocity, postoje, použitie jazyka		Reflexia prístupu k rodným jazykom.
A7	PRÍBEH MOJEJ KULTÚRY		kultúra, porozumenie, rozprávanie, príbeh	 	Rozvoj schopností uvažovať o vlastnej kultúrnej identite.
A8	ŠPORTUJEME	 	šport, slovná zásoba, CLIL	 	Učenie slovíčok spojených so športom v rámci hry.
A9	ROZPRÁVKOVÝ ZMÄTOK		kreativita, komunikácia, tímová práca, role-playing, emočná inteligencia		Predstavenie rozprávkových postáv z rôznych kultúrnych prostredí.

Č.	NÁZOV	VEK	KLÚČOVÉ SLOVÁ	KOMPETENCIE	POPIS
A10	ČAROVNÝ SVET		predstavivosť, fantastické svety, zmysly, translanguaging		Podpora kreativity a zájmu o cudzie jazyky.
A11	NAKRŤ MYŠ		farby, tímová práca, jazykové povedomie		Zoznámenie sa s názvami farieb v rôznych jazykoch.
A12	BOCIAN STRATIL ČIAPOČKU		farby, hádanie, hračky	 	Učenie názvov farieb v cudzích jazykoch.
A13	FLASHCARDS		flashcard, frázy, slovná zásoba, párovanie, jazykové povedomie	 	Rozširovanie slovnej zásoby pomocou obrázkov.
A14	MOJA OBLÚBENÁ RIEKANKA		rýmy, porozumenie, tréning výslovnosti, intonácia	 	Práca s veršami v rôznych jazykoch.
A15	VÝROBA BLAHOŽELANÍ	 	slovná zásoba, rodina, blahoželanía, písanie, kreslenie	 	Vytváranie blahoželaní pre člena rodiny v jeho rodnom jazyku.
A16	UHÁDNI SLOVO		háďanie, jazykové povedomie, predstavivosť	 	Rozvoj jazykovej citlivosti.
A17	HÁDAJ, ČO TO JE		slovná zásoba, komunikácia, háďanie, translanguaging	 	Učenie slovíčok v rôznych jazykoch prostredníctvom háďaniek.
A18	PIESKOVISKO		predstavivosť, zvedavosť, hmat, piesok		Spojenie hry na pieskovisku s učením jazykov.

Č.	NÁZOV	VEK	KLÚČOVÉ SLOVÁ	KOMPETENCIE	POPIS
A19	KLOBÚK	 	medzikultúrne porozumenie, hudba, ľudové piesne		Zoznámenie sa s ľudovými piesňami iných kultúr.
A20	SRDCE SKUPINY		dôvera, emočná inteligencia, empatia, spolupatričnosť		Podpora empatie a dôvery v rámci skupiny.
A21	SKRYTÉ SLOVÁ		hádanie, medzikultúrne porozumenie, spolupatričnosť, translanguaging		Rozvoj medzikultúrneho porozumenia a komunikácie.
A22	JE TO PODOBNÉ V TVOJOM JAZYKU?		slovná zásoba, rozpoznávanie slov, predmety dennej potreby	 	Porovnávanie slov v rôznych jazykoch.
A23	ZÁMENA IDENTÍT		role-playing, predstavovanie, komunikácia, názvy krajín		Vzájomné predstavovanie a precvičovanie názvov krajín.
A24	NÁJDI OBRÁZOK	 	obrázky, slovná zásoba, pamäť, predmety dennej potreby	 	Učenie sa nových slovíčok prostredníctvom hry.
A25	POĎME SI ZASPIEVAŤ	 	spev, zábava, slovná zásoba, jazykové povedomie		Spev tej istej piesne v rôznych jazykoch.
A26	VIACJAZYČNÉ PEXESO		hádanie, pamäť, slovná zásoba		Konverzačná hra s kartičkami.

Č.	NÁZOV	VEK	KLÚČOVÉ SLOVÁ	KOMPETENCIE	POPIS
A27	POZNAJ ZVUK		pamäť, hra, slovná zásoba, priradovanie	 	Rozvíjanie slovnej zásoby prostredníctvom poznávania a opisu zvuku.
A28	MULTILINGUAL BIRDS		video, maľovanie, kreslenie, hádanky	 	Sledovanie videa a prerozprávanie príbehu.
A29	MULTILINGUAL CHILDREN		video, komunikácia, translanguaging	 	Sledovanie videa a odpovedanie na otázky.
A30	VIACJAZYČNÉ FILMY		video, filmy, počúvanie	 	Precvičovanie jazykov prostredníctvom sledovania filmov.
A31	MÔJ PES ROBÍ HAU HAU		video, jazyky, zvieratá, medzikultúrne porozumenie	 	Zoznámenie sa so zvieracími zvukmi v rôznych jazykoch.
A32	BOLO NEBOLO...		storytelling, počúvanie, slovná zásoba	 	Rozprávanie príbehu s prstovými bábkami.
A33	DENNÍK		písanie, rozpoznávanie slov, slovná zásoba	 	Výroba denníka s dôležitými udalosťami.

Č.	NÁZOV	VEK	KLÚČOVÉ SLOVÁ	KOMPETENCIE	POPIS
A34	PANTOMÍMA		výraz, reč tela, hádanie, slovná zásoba	 	Vyjadrovanie emócií a činností pomocou reči tela.
A35	VŠETKO NAJLEPŠIE!	 	spev, počúvanie, slovná zásoba, medzikultúrne porozumenie	 	Zoznámenie sa s narodeninovými piesňami v rôznych jazykoch.
A36	POLEP SVOJ DOMOV		lepenie, prirodzené učenie, tagovanie, slovná zásoba	 	Učenie sa slovíčok označujúcich predmety dennej potreby.
A37	VOŇAVÝ KVÍZ	 	vôňa, korenie, kultúra, varenie		Rozpoznávanie druhov korenia podľa vône.
A38	OBRAZ – HUDBA – FARBA - SLOVO		nápisy, cestovanie, farby, hudba, rozprávky		Identifikácia nápisov a označení v rôznych jazykoch.
A39	PRAVIDLÁ NAŠEJ RODINY	 	rodina, pravidlá, hodnoty, podobnosti, rozdiely	 	Príprava kartičiek s domácimi pravidlami.
A40	DRUHÁ KOŽA	 	kultúra, odevy, prestrojenia		Rozširovanie slovnej zásoby spojenej s odevom.
A41	SKULPTÚRY Z KULTÚRY	 	kultúra, sebauvedomenie, empatia, kreativita		Výroba objektov z papierových krabíc.

Č.	NÁZOV	VEK	KLÚČOVÉ SLOVÁ	KOMPETENCIE	POPIS
A42	HRA TIEŇOV		kreativita, komunikácia, role-playing, emočná inteligencia, medzikultúrne porozumenie		Hranie tieňového divadla.
A43	NÁKUPNÝ ZOZNAM		písanie, slovná zásoba		Príprava nákupného zoznamu.
A44	PIESEŇ Z KRAJINY MOJEJ RODINY		spev, medzikultúrne porozumenie, emočná inteligencia, rozmanitosť		Spev piesní v cudzích jazykoch.
A45	ZVIERACIE DIALÓGY		komunikácia, medzikultúrne porozumenie		Príprava dialógov.
A46	MEDVEDIE RODINKY		viacjazyčné rodiny, diverzita, prítomnosť rozdielov		Zostavovanie rodín pomocou plyšových medvedíkov.
A47	KALENDÁR		kalendár, sviatky, tradície, medzikultúrne porozumenie		Zdieľanie informácií o sviatkoch v rôznych krajinách.
A48	PUTOVNÁ KNIHA	 	medzikultúrne porozumenie, sebadôvera, zodpovednosť		Spoločná tvorba knihy.
A49	RODINNÝ ALBUM	 	rodina, písanie, tvorenie, kreativita, slovná zásoba	 	Tvorba rodinného albumu.
A50	SVETOVÁ ROZHLASOVÁ STANICA	 	počúvanie, rádio, online, hudba		Počúvanie rádia v rôznych jazykoch.

FARBY OD A DO Z

A1

20'-30'

Kľúčové slová	kreslenie, farby, abeceda, hudba
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	farby alebo pastelky, listy papiera
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je naučiť deti názvy písmen a farieb v rôznych jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si listy čistého papiera a farby alebo pastelky.
POSTUP	1. Na papier nakreslite jedno písmeno abecedy a vyfarbite ho vybranou farbou. Týmto spôsobom si vytvorte toľko písmen, koľko budete pri aktivite potrebovať. 2. Jeden z výkresov ukážte deťom a zreteľne vyslovte písmeno aj názov farby, ktorou je vyfarbené. 3. Každé z detí podobným spôsobom nahlas vysloví názov ďalších písmen abecedy a ďalších farieb. 4. Aktivitu môžete opakovať v ľubovoľných jazykových obmenách.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti sa zabávajú, ako pri snahe o správne vyslovenie názvu písmena a farby, tak aj pri počúvaní ostatných detí. Popritom sa učia rozpoznávať a porovnávať tie isté pojmy v rôznych jazykoch.
ZDROJ AKTIVITY	https://www.youtube.com/watch?v=ey4RiGEJrKE Adaptoval <i>Innovamentis</i>

PÍP!

A2

20'

Kľúčové slová	počúvanie, opravovanie chýb, pozornosť
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	súbor rozprávok, piesní a básničiek v troch najpoužívanějších jazykoch v skupine
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je podporiť u detí schopnosť komunikácie v ich rodinných jazykoch a súčasne zvýšiť ich povedomie o ostatných jazykoch, ktorými sa v skupine hovorí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyberte rozprávku, pieseň alebo báseň, ktorú deti dobre poznajú (napr. ktorú ste sa naučili spoločne). Uistite sa, že jej text je dostatočne dlhý na to, aby sa stačili zapojiť všetky deti v skupine.
POSTUP	1. Nahlas prečítajte deťom príbeh alebo zaspievajte vybranú pieseň. Nahraďte pritom niektoré slová inými, ktoré do textu nepatria. <i>Napr.: „Bocianik jarabý, nechod’ do záhrady“ alebo „Prší, sneží, len sa leje“.</i> 2. Deti pozorne počúvajú a keď započujú slovo, ktoré do textu nepatrí, nahlas vykriknú „Píp!“. 3. Deťom môžu pomôcť taktiež rodičia, ak sú prítomní. 4. Aktivitu opakujte v rôznych jazykových obmenách. 5. Pri skupine zloženej zo starších detí môžete použiť variáciu s číslami: nahlas počítajte a občas nejaké číslo nahraďte takým, ktoré do radu nepatrí. Deti opäť počúvajú a na chyby reagujú.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita pomáha zvýšiť povedomie detí o cudzích jazykoch, takisto im dáva príležitosť precvičiť si počúvacie schopnosti v jednom či vo viacerých rodinných jazykoch.
ZDROJ AKTIVITY	http://babybilingual.blogspot.com.es/2007/02/language-relatedactivities-for.html

CHI CHI WAH

A3

10'

Kľúčové slová	video, tanec, spev, jazykové povedomie
Pôvodný jazyk	angličtina, španielčina, nemčina, francúzština a holandčina
Pomôcky	pripojenie na internet, počítač alebo notebook
CIEL' AKTIVITY	Táto aktivita pomáha rozvíjať počúvacie schopnosti detí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Na <i>YouTube</i> si nájdite video „ <i>Chi Chi Wah</i> ” – pod odkazmi nižšie nájdete slová piesne v piatich jazykoch, druhý odkaz vedie k výsledkom hľadania na <i>YouTube</i> a odkazom na videá v rôznych jazykoch. Pripravte si počítač alebo notebook na pustenie videa.
POSTUP	1. Oznámte deťom, že sa spoločne naučíte nový tanec. 2. Pustíte na počítači alebo na notebooku video. Povzbudzujte deti, aby skúšali napodobňovať pohyby, ktoré vo videu vidia. Do „tréningu” sa taktiež zapojte. 3. Nechajte deti pohyby precvičovať, dokiaľ si ich nezapamätajú. Spoločne potom môžete zostaviť malé tanečné vystúpenie, napr. pre rodičov. 4. Aktivita sa dá opakovať v rôznych jazykových variáciách (napr. <i>Chi Chi Wah Spanish</i>, <i>Tsjoe Tsjoe Wa Nederlands</i>, a pod.).
PRÍNOS AKTIVITY	Počúvanie piesní v cudzích jazykoch zvyšuje u detí ich jazykové povedomie. Vďaka kinestetickému charakteru aktivity (deti sa učia pomocou pohybu) je osvojovanie si jazykov pre deti zábavnejšie.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> „<i>Chi Chi Wah</i>”, text piesne (v angličtine, španielčine, nemčine, francúzštine a holandčine) a video, http://ihsgut.org/chichiwa.htm. „<i>Chi Chi Wah Song</i>” v rôznych jazykoch – výsledky hľadania, http://www.youtube.com/results?search_query=chi+chi+wa+chi+chi+wa+song&oq=chi+chi&gs_l=youtube.3.0.0110.1681.2452.0.54.20.7.0.0.0.197.658.2j3.5.0...0.0...1ac.1.11.youtube.yv_eylmonko

JAZYKY NA TANIERI

A4

30'

Kľúčové slová	jedlo, varenie, slovná zásoba, CLIL
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	potraviny potrebné na varenie, kuchynské náradie, papier a písacie potreby
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je naučiť deti slová a výrazy spojené s varením a potravinami a poučiť ich o kultúrnych aspektoch prípravy pokrmov a stolovania.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Zaistite prístup ku kuchyni a základnému kuchynskému vybaveniu.
POSTUP	1. S deťmi vymyslíte jednoduchý pokrm, ktorý budete spoločne variť. 2. Skupinovo pripravte nákupný zoznam; s mladšími deťmi sa môžete zamýšľať nad potrebnými prísadami, zatiaľ čo staršie deti ich môžu zapisovať na papier. 3. Potom všetky potrebné ingrediencie nakúpte a prineste na miesto aktivity. 4. Spoločne s deťmi pripravte pokrm, na ktorom ste sa dohodli. O všetkých krokoch, ktoré je potrebné počas prípravy urobiť, rozprávajte v jednom alebo vo viacerých jazykoch. Postupne vymenujte ingrediencie a všetko používané náradie.
PRÍNOS AKTIVITY	Varenie je zábavný a kreatívny spôsob ako priviesť dieťa do kontaktu s cudzími jazykmi a kultúrami. Poskytuje príležitosť naučiť sa slovnú zásobu spojenú s jedlom a kuchynským náradím hrovou a nenásilnou formou.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Multilingualliving.com. Learning a Second Language with Dad – 10 Minutes at a Time Tomasello M., 2003, <i>Constructing a language. A usage-based theory of language acquisition</i>, Cambridge Massachusetts: Harvard University Press

BLÁZNIVÉ TVÁRE

A5

20'

Kľúčové slová	slovná zásoba, kreslenie, časti tela, tvár
Pôvodný jazyk	turečtina
Pomôcky	listy papiera (jeden pre každé dieťa), fixy alebo farebné zvýrazňovačky
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je pomocou kreslenia obrázkov naučiť deti slovnú zásobu spojenú s časťami ľudského tela a tváre.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Prineste do klubu papiera a farebné fixy. Mladším deťom môže obzvlášť pomôcť, ak už na výkrese bude predtlačená časť tváre, napr. obrys hlavy.
POSTUP	1. Posadíte sa s deťmi do kruhu alebo okolo stola a každému dajte jeden papier. 2. Nechajte deti, nech si každé z nich vyberie jednu fixku, napr. svojej obľúbenej farby. 3. Aktivitu začnite tak, že deťom povieť, aby do výkresu zakreslili jednu konkrétnu časť tváre (napr. nos, ústa...). 4. Po dokončení deti posunú papier susedovi po svojej pravici. 5. Opäť deťom povedzte, nech do výkresu prikreslia ďalšie časti tváre, napr. vlasy alebo uši. Po skončení si papiera opäť vymenia. Týmto spôsobom pokračujte tak dlho, pokiaľ nebudú tváre celkom dokončené.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita podnecuje v deťoch kreativitu. Do tváre môžu napríklad nakresliť časti zvieracieho tela namiesto ľudského, používať originálne tvary a pod. Zároveň sa učia jednotlivé časti tváre pomenovať v jazyku, v ktorom je aktivita vedená.
ZDROJ AKTIVITY	http://www.ingilizcekulubu.com/crazy-face/

NAKRESLI JAZYK

A6

30' – 40'

Kľúčové slová	pocity, postoje, použitie jazyka
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	veľký papier, ceruzky a pastelky
CIEĽ AKTIVITY	Aktivita je zameraná na zlepšenie prístupu detí k jazykom používaným v ich rodine.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si veľký list papiera, ceruzky a pastelky.
POSTUP	1. Umiestnite veľký papier na stojan, stôl alebo podlahu tak, aby naň všetky deti bez problému dočiahli. 2. Poproste deti, aby nakreslili, ako sa cítia, keď počujú alebo používajú jazyk svojich rodičov. 3. Ak je to potrebné, deti veďte a pomáhajte im. Pokiaľ niektoré z detí nevie, čo má nakresliť, môžete sa ho napríklad opýtať, aké farby mu jazyk evokuje: tmavé farby, alebo skôr svetlé, veselé farby? 4. Na navodenie atmosféry môžete deťom k aktivite pustiť pesničky v ich rodinných jazykoch. 5. Po skončení aktivity sa môžete s deťmi krátko porozprávať o tom, čo nakreslili a prečo.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita pomáha deťom upevniť a zlepšiť vzťah k ich rodinným jazykom. Môže pomôcť taktiež rodičom – pokiaľ sú pri aktivite prítomní – lepšie pochopiť pocity ich detí spojené s používaním týchto jazykov.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

PRÍBEH MOJEJ KULTÚRY

A7

30' – 60'

Kľúčové slová	kultúra, porozumenie, rozprávanie, príbeh
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	fotografie a rôzne predmety, ktoré súvisia s kultúrou účastníkov

CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je predstaviť zaujímavé aspekty kultúr, z ktorých deti pochádzajú, rozvinúť ich schopnosť nachádzať podobnosti a rozdiely medzi rôznymi kultúrami a priviesť ich k úvahám o svojej vlastnej kultúrnej identite.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Požiadajte účastníkov (deti aj rodičov), aby so sebou do klubu priniesli fotografie a/alebo rôzne predmety, ktoré majú istý vzťah k ich vlastnej kultúre.
POSTUP	1. Účastníci sa rozdelia do skupín po 5 – 7 členov. Snažte sa skupiny zostavovať tak, aby bol v každej z nich zástupca inej kultúry. 2. Každý z účastníkov predstaví ostatným členom skupiny svoj predmet alebo fotografiu a povie im príbeh, ktorý sa s danou vecou spája (môže ísť napr. o súvislosť so sviatkom, tradíciou...). 3. Po vypočutí príbehov všetkých svojich členov skupina zostaví jednotný príbeh, ktorý bude obsahovať všetky odprezentované predmety. 4. Potom každá skupina prerozpráva svoj príbeh ostatným účastníkom.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti aj ich rodičia sa zoznámia s príbehmi z odlišných kultúr, hľadajú medzi nimi podobnosti a rozdiely a učia sa tak oceniť rozličnosť.
ZDROJ AKTIVITY	Inšpirované projektom 'Realize' – 'Transcultural Biography Work' Adaptovala Monica Garbani (CFC Conferenza della Svizzera italiana per la formazione continua degli adulti, Lugano)

ŠPORTUJEME

A8

15'

Kľúčové slová	šport, slovná zásoba, CLIL
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	športové potreby (lopty, sieť, bránky a pod.)
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je naučiť deti slová a výrazy súvisiace so športom.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Prípravte si priestor a náradie potrebné pre vybraný šport.
POSTUP	1. Na úvod venujte určitý čas tomu, aby ste sa spoločne s deťmi a rodičmi naučili alebo zopakovali si základné pravidlá vybraného športu. 2. Potom rozdeľte účastníkov do tímov (ak je to vhodné) a venujte sa hre. Môžete dokonca zorganizovať športový turnaj. 3. Počas priebehu hry deti nahlas vyslovujú výrazy spojené s hrou. 4. Po ukončení hry urobte krátku reflexiu: porozprávajte sa s účastníkmi o tom, ako hru prežívali, k akým situáciám v jej priebehu došlo a pod.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita kombinuje pohyb, porozumenie pravidlám hry a precvičovanie slovnej zásoby v cudzích jazykoch.
ZDROJ AKTIVITY	Multilingualliving.com. Learning a Second Language with Dad – 10 Minutes at a Time: http://www.multilinguallivin.com/2013/03/07/LEARNING-A-SECOND-LANGUAGE-WITH-DAD-10-MINUTES-AT-A-TIME/

ROZPRÁVKOVÝ ZMÄTOK

A9

30' – 40'

Kľúčové slová	kreativita, komunikácia, tímová práca, role-playing, emočná inteligencia
Pôvodný jazyk	čeština
Pomôcky	kartičky s obrázkami alebo názvy rôznych rozprávkových postáv (napr. trpaslík, obor, kráľ, čarodejnica atď.)
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je predstaviť deťom rôzne rozprávkové postavy z odlišných kultúrnych prostredí, podporiť schopnosť tímovej práce a podnietiť ich predstavivosť.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si kartičky postáv. Postavy by mali pochádzať z rôznych kultúrnych prostredí (napr. európske, americké, blízkovýchodné a pod.).
POSTUP	1. Rozdeľte účastníkov do skupín po 4 – 6 členov. 2. Každý účastník si vezme jednu náhodnú kartu z kôpy kariet (v jednej skupine sa tak môže vyskytnúť napr. čarodejník, princezná, drak atď.). Pokiaľ niekto z účastníkov nepozná postavu, ktorú si vybral, vysvetlite mu, o akú postavu ide, aké sú jej vlastnosti a pod. 3. Každá skupina sa následne pokúsi vymyslieť čo najzaujímavejší príbeh, v ktorom vystupujú všetky postavy z kariet všetkých členov skupiny. 4. Vo chvíli, keď majú všetky skupiny pripravený scenár pre svoj príbeh, predstavia ho „porote“ zloženej z vyučujúcich, rodičov a ostatných detí. 5. Za najlepšie príbehy udeľte ceny; mali by byť ocenené individuálne (napr. najlepší herec) aj skupinové výkony (napr. najzábavnejší scenár).
PRÍNOS AKTIVITY	Účastníci majú príležitosť preskúmať rozdiely a podobnosti medzi príbehmi z rôznych krajín a kultúr. Aktivita taktiež rozvíja schopnosť spolupráce a efektívnej komunikácie, najmä pokiaľ účastníci v tej istej skupine nezdediajú spoločný jazyk.
ZDROJ AKTIVITY	Hranostaj.cz – Sbírka nejen skautských her. On-line: https://www.hranostaj.cz Adaptoval <i>PELICAN</i>

ČAROVNÝ SVET

A10

45'

Kľúčové slová	predstavivosť, fantastické svety, zmysly, translanguaging
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	flipchartové papiere (jeden na každú dvojicu účastníkov), fixy, zvuková aparátúra
CIEĽ AKTIVITY	Aktivita je zameraná na rozvoj kreatívneho myslenia a zvyšovanie povedomia o cudzích jazykoch. Zároveň pomáha s rozširovaním slovnej zásoby súvisiacej s ľudskými zmyslami.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si flipchartové papiere rozdelené do piatich častí symbolizujúcich ľudské zmysly (zrak, sluch, hmat, čuch, chuť) a pustite relaxačnú hudbu. Účastníkov rozdeľte do dvojíc.
POSTUP	1. Zahájte aktivitu slovami: „Predstavte si, že môžete cez svoju skriňu prejsť do čarovného sveta. Čo by ste v ňom videli/počuli/cítili..?“ 2. Každé dieťa začne svojmu partnerovi opisovať dobrodružstvá čarovného sveta, do ktorého práve vstúpilo. Vymenuje predmety a bytosti, ktoré vidí, počuje, cíti a dotýka sa ich. 3. Druhý člen tímu zapisuje nápady na flipchart, umiestňuje slová do správnych častí podľa zmyslu, ktorý je do vnímania danej veci zapojený. 4. Na záver dieťa napíše na flipchart názvy všetkých piatich zmyslov vo svojom druhom (tretom) jazyku. 5. Tieto slová prečíta svojmu partnerovi vo dvojici, ten sa ich snaží správne zopakovať. 6. Deti sa vo dvojici vymenia a celý postup sa opakuje.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita je založená na princípe tzv. „translanguaging“ (tj. prepínanie kódov), taktiež podporuje predstavivosť a kreativitu.
ZDROJ AKTIVITY	http://www.brighthubeducation.com/preschool-lessonplans/89669-create-a-bilingual-preschool-room/

NAKRÉM MYŠ

A11

10'

Kľúčové slová	farby, tímová práca, jazykové povedomie
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	plyšová myš, tvrdý papier, pastelky, nožničky
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je naučiť deti názvy farieb v rôznych jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyhľadajte si názvy farieb v rôznych jazykoch. Na stenu v miestnosti zaveste papiere, na ktorých budú vypísané názvy farieb v týchto jazykoch, ako pomôcku pre deti, ktoré už vedia čítať.
POSTUP	1. Spoločne s deťmi pripravte z tvrdých papierov malé trojuholníčky „syrá“ v rôznych farbách (z každej farby viac trojuholníčkov). Rodičia môžu deťom pomôcť napr. so strihaním. 2. Ukážte deťom plyšovú myš a povedzte im, že je veľmi hladná a treba ju nakrmiť. 3. Do vzduchu vyhodte jednotlivé kusy „syrá“ a vykriknite niektorý z názvov farieb. V tejto časti aktivity striedajte rôzne jazyky. 4. Deti sa snažia pochytať správne kúsky papiera a myš nimi „nakrmiť“. Popri tom vyslovujú názov farby vo svojom jazyku.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto hra jednoduchou a efektívnou formou zoznamuje deti s názvami farieb v rôznych jazykoch. Zároveň zvyšuje vnímavosť účastníkov k hovorenej forme týchto jazykov.
ZDROJ AKTIVITY	https://elt.oup.com/catalogue/items/global/teacher_development/primary_resource_books_for_teachers/9780194372244?cc=tr&sellanguage=en&mode=hub

BOCIAN STRATIL ČIAPOČKU

A12

15' – 20'

Kľúčové slová	farby, hádanie, hračky
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	predmety rôznych farieb
CIEĽ AKTIVITY	Táto aktivita učí deti rozpoznávať názvy farieb v rôznych jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Prineste a umiestnite v klube rôzne farebné predmety (hračky, knihy a pod.).
POSTUP	1. Vykríknete nahlas názov farby v niektorom z jazykov, ktoré deti ovládajú alebo sa ho učia. Pri vyvolávaní môžete taktiež použiť známu riekanku z príslušného jazyka, napr. „Bocian stratil čiapočku...“. 2. Deti majú úlohu čo najrýchlejšie v miestnosti nájsť akýkoľvek predmet v danej farbe a dotknúť sa ho. 3. Keď sa predmetu dotknú, povedia nahlas názov farby v jazykoch, ktoré poznajú. 4. Hru môžete hrať opakovane, vždy s inou farbou.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti sa zabávajú pri rozpoznávaní názvov farieb v rôznych jazykoch a popritom si rozširujú svoju slovnú zásobu.
ZDROJ AKTIVITY	Vyvinul <i>Innovamentis</i>

FLASHCARDS

A13

15'

Kľúčové slová	flashcards, frázy, slovná zásoba, párovanie, jazykové povedomie
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	flashcards s pätnástimi výrazmi v rodných jazykoch
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je rozšíriť deťom slovnú zásobu vo dvoch jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vytvorte tridsať kartičiek (tzv. flashcards) obsahujúcich pätnásť slov alebo fráz vo dvoch jazykoch (napr. v spoločnom jazyku a v jednom z rodných jazykov niektorého z detí). Pri výbere výrazov zohľadnite vek a záujmy detí.
POSTUP	1. Zamiešajte všetky kartičky dohromady, bez ohľadu na jazyk. 2. Teraz majú deti za úlohu rozdeliť všetkých 30 kartičiek do dvoch skupín podľa jazykov. 3. Keď sú kartičky správne rozdelené, požiadajte deti, aby spárovali kartičky s tým istým významom v oboch jazykoch. Na konci aktivity by deti mali mať 15 párov správne priradených kartičiek. 4. Rodičia môžu deťom pomôcť, ak sú prítomní. 5. Po ukončení aktivity kartičky spoločne s deťmi skontrolujte a prípadné chyby opravte.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita obohacuje slovnú zásobu detí. Sú si potom lepšie vedomé vzťahu medzi slovami a frázami v rôznych jazykoch.
ZDROJ AKTIVITY	Shin S.J., 2008, Bilingualism in Schools and Society: Language, Identity, Policy, New York: Routledge

MOJA OBLÚBENÁ RIEKANKA

A14

15' – 20'

Kľúčové slová	rýmy, porozumenie, tréning výslovnosti, intonácia
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	vybrané rýmy v rôznych jazykoch
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je prirodzenou a hravou formou rozšíriť jazykové povedomie detí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Povedzte deťom, aby si vybrali ľubovoľnú riekanku vo svojom rodnom jazyku a priniesli jej text vytlačený na papieri. Malo by sa jednať o krátky a jednoduchý útvar. Deti by mali vedieť, o čom básnička je a byť schopné vysvetliť jej význam ostatným účastníkom. Rodičia im môžu s výberom pomôcť.
POSTUP	1. Vytvorte niekoľko kópií všetkých básní, ktoré Vám deti prinesú a rozdajte ich ostatným deťom. Účastníci aktivity by tak mali mať jednu kópiu z každej básne. 2. Deti postupne ostatným vysvetľujú, o čom ich báseň je. Rodičia im s výkladom môžu pomôcť. 3. Každé dieťa potom nahlas prečíta text a skupina ho po ňom zopakuje. Báseň sa môže takto zopakovať aj niekoľkokrát, pokiaľ si skupina nebude istá jej správnou výslovnosťou. 4. Na rade je ďalšie dieťa aby predstavilo svoju báseň a aktivita sa opakuje.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti sa na chvíľu ocitnú v roli učiteľa, ktorý ostatným vysvetľuje, ako správne vyslovovať slová v jeho rodnom jazyku. To má pozitívny vplyv na ich vlastný vzťah k rodnému jazyku. Ostatné deti sa tak zábavnou a praktickou formou zoznamujú s cudzími jazykmi.
ZDROJ AKTIVITY	Léglu, C., 2010, Multilingualism and mother tongue in medieval French, Occitan, and Catalan narratives, University Park, Pa.: Pennsylvania State University Press

VÝROBA BLAHOŽELANÍ

A15

30'

Kľúčové slová	slovná zásoba, rodina, blahoželania, písanie, kreslenie
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	papiere, farebné pastelky
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je precvičiť si slovnú zásobu súvisiacu s rodinou a rodinnými príslušníkmi.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Prípravte si listy papiera a farebné pastelky.
POSTUP	1. Deti si vyberú jedného člena rodiny, pre ktorého vytvoria blahoželanie. Môže to byť niekto, kto má v blízkom čase narodeniny, alebo jednoducho len ten, komu chcú spraviť radosť. 2. Povedzte deťom, že je potrebné, aby bolo blahoželanie napísané v rodnom jazyku príbuzného, pretože inak mu nebude rozumieť. 3. Deti si rozmyslia, ako bude blahoželanie vyzerat' a čo na ňom bude napísané. 4. Pre vekovú skupinu 0 – 6: Deti kreslia a plánujú sprievodný text, zatiaľ čo vyučujúci alebo rodič text zapisuje. 5. Pre vekovú skupinu 6 – 10: Deti vytvárajú celé blahoželanie samostatne, vyučujúci alebo rodičia môžu pomôcť s písaním a prípadne opravovať chyby.
PRÍNOS AKTIVITY	Príprava blahoželaní prispieva k posilneniu rodinných väzieb. Písanie krátkych textov, ich revidovanie a opravovanie zase pomáha rozvíjať tvorivé spisovateľské schopnosti.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Inšpirované Pinker S., 1996, <i>The language instinct: how the mind creates language</i>, New York: Harper Perennial

UHÁDNI SLOVO

A16

15' – 20'

Kľúčové slová	hádanie, jazykové povedomie, predstavivosť
Pôvodný jazyk	čeština
Pomôcky	audio nahrávky rozprávok v rôznych jazykoch, tabuľa alebo flipchart
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je posilniť schopnosť koncentrácie a analýzy hovoreného textu.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Zvoľte si vhodný príbeh a vyberte z neho jedno či viac slov, s ktorými budete v rámci aktivity pracovať. Slová by sa nemali v príbehu opakovať.
POSTUP	1. Vysvetlite účastníkom, že budú počúvať príbeh v jazyku, ktorý nepoznajú. 2. Vybrané slová z príbehu napíšte na tabuľu alebo flipchart tak, aby na ne všetci videli. Zatiaľ deťom ale neprezrádzajte význam slov. 3. Povedzte účastníkom, aby urobili nejaké gesto (napr. postavili sa alebo zdvihli ruku), keď niektoré z týchto slov započujú v nahrávke. Pokiaľ bolo vybraných viac slov, pre každé slovo môžete určiť iné gesto. 4. Deti si vypočujú nahrávku a urobia dohodnuté gestá, pokiaľ sa domnievajú, že započuli niektoré z vybraných slov. 5. Zakaždým, keď zaznie slovo alebo niekto urobí gesto, nahrávku zastavte a slovo zopakujte. Následne zapíšte na tabuľu. 6. Keď je nahrávka na konci, s účastníkmi sa vráťte k zaznamenaným slovám na tabuli a spoločne skúste uhádnuť ich význam.
PRÍNOS AKTIVITY	Účastníci sa pokúšajú rozlúštiť význam neznámych slov, čo ich núti sústrediť sa na neznámy jazyk a skúmať jeho štruktúru. Aktivita taktiež podnecuje detskú predstavivosť.
ZDROJ AKTIVITY	Inšpirované projektom <i>EuroLib</i> (What Could Be The Story About?) Adaptoval <i>PELICAN</i>

HÁDAJ, ČO TO JE

A17

20' - 30'

Kľúčové slová	slovná zásoba, komunikácia, hádanie, translanguaging
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	žiadne
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je precvičiť a zlepšiť počúvacie a komunikačné schopnosti detí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Povedzte deťom, aby si vybrali akýkoľvek predmet v miestnosti, ale aby nikomu neprezradili, aký predmet si vybrali.
POSTUP	1. Jedno z detí popíše predmet, aký si vybralo. Popisuje napr. jeho tvar, farbu, účel a pod., samozrejme tak, aby predmet nepomenovalo. 2. Iné dieťa môže hrať rolu „tlmočníka“ a popis zopakovať v inom jazyku. 3. Potom, čo je popis dokončený, ostatné deti sa vydajú daný predmet hľadať. 4. Keď niektoré dieťa predmet objaví, nahlas vykrikuje jeho názov. Potom je rad na ňom, aby svoj tajný predmet opísalo ostatným.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti medzi sebou pri hre spolupracujú – môžu si navzájom klásť otázky, vzájomne si tlmočia – čím zlepšujú nie len svoje počúvacie a komunikačné schopnosti, ale taktiež svoje sociálne kompetencie.
ZDROJ AKTIVITY	Vyvinul <i>Innovamentis</i>

PIESKOVISKO

A18

40'

Kľúčové slová	predstavivosť, zvedavosť, hmat, piesok
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	nádoby s pieskom (alebo vonkajšie pieskovisko), hračky rôznych veľkostí (napr. plastové balóniky, postavičky, kocky...), vedierka, lopatky
CIEĽ AKTIVITY	Táto aktivita podnecuje zvedavosť a prepája hmatové vnímanie s učením jazyka.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si dostatok hračiek (min. jednu pre každé dieťa v skupine) a ukryte ich do piesku.
POSTUP	1. Deti odštartujú aktivitu voľnou zábavou – prehrabujú sa v piesku, naplňujú vedierka a pod. 2. Keď niektoré z detí nájde v piesku hračku, oznámte im, že je ich tam ukrytých viac a povzbudte deti, aby sa všetky hračky pokúsili nájsť. 3. Každú hračku, ktorú nájdu, predstavte v niekoľkých jazykoch. Deti sa môžu pridať a pomenovať hračku aj vo svojom vlastnom jazyku. 4. Ďalej môžete podporiť rozhovor otázkami ako: <i>Máte radšej mokrý alebo suchý piesok? Čo všetko sa dá s pieskom robiť? A pod.</i>
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita hrou formou zvyšuje povedomie detí o cudzích jazykoch a rozširuje ich slovnú zásobu.
ZDROJ AKTIVITY	Donna Cosmat - http://www.brighthubeducation.com/toddler-activities-learning/62698-toddler-sand-and-water-table-activity-ideas Adaptovala Bo Daskalova, MBM Training & Development Center, Liverpool

KLOBÚK

A19

15' – 20'

Kľúčové slová	medzikultúrne porozumenie, hudba, ľudové piesne
Pôvodný jazyk	turečtina
Pomôcky	klobúk, zvuková aparátúra, notebook alebo prehrávač, audio alebo video nahrávky ľudových piesní
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je zoznámiť deti s ľudovými piesňami iných kultúr.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyhľadajte si audio alebo video nahrávky známych ľudových piesní v rôznych jazykoch.
POSTUP	1. Účastníci sa posadia do kruhu. 2. Položte niektorému z detí na hlavu klobúk. 3. Zapnite hudbu a povedzte deťom, aby si začali klobúk podávať z ruky do ruky po obvode kruhu. 4. Keď sa hudba preruší, dieťa, u ktorého sa klobúk zastavil, zaspieva niektorú z piesní charakteristických pre svoju kultúru. Potom znovu pustite hudbu a hra pokračuje.
PRÍNOS AKTIVITY	Ide o jednoduchú a zábavnú hru, pri ktorej sa deti zoznámia s piesňami typickými pre iné národy. Ak je k dispozícii aj videonahrávka, deti získajú povedomie tiež o národných tancoch a pohyboch sprevádzajúcich pieseň.
ZDROJ AKTIVITY	http://www.egitimhane.com/sinif-ici-oyunlar-k5631-0.html Adaptoval AMEM

SRDCE SKUPINY

A20

20' - 30'

Kľúčové slová	dôvera, emočná inteligencia, empatia, spolupatričnosť
Pôvodný jazyk	čeština
Pomôcky	kúsky papiera (jeden pre každého účastníka), veľké papierové srdce, fixy
CIEĽ AKTIVITY	Aktivita posilňuje vzájomnú dôveru účastníkov a podnecuje sociálne cítenie.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si veľké papierové srdce (veľké dosť na to, aby do neho každý účastník mohol napísať vetu).
POSTUP	- Požiadajte účastníkov, aby napísali svoje mená na kúsky papiera. Popísané papiere zložte a zamiešajte, napr. v krabici. - Každé dieťa si vyberie náhodný kúsok papiera s menom niektorého z ostatných detí. - Pokiaľ si niektoré z detí vytiahne svoje vlastné meno, ťahá znovu. - Ukážte účastníkom papierové srdce a vysvetlite, že bude slúžiť ako „srdce skupiny“. - Každý z účastníkov si vymyslí niečo pekné o dieťati, ktorého meno si vytiahol. - Každý svoju vetu napíše do srdca (napr. <i>Jana má najlepšie nápady, Tomáš sa stále usmieva...</i>). Je na každom dieťati, v akom jazyku svoju vetu napíše. V prípade potreby ju pre ostatných ústne preloží. - Po skončení aktivity srdce v miestnosti zostane ako dekorácia.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti sa naučia oceniť ostatných členov skupiny a zamerať sa na ich pozitívne vlastnosti. Aktivita tak zvyšuje empatiu a vnímavé chovanie v rámci skupiny.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Stronger Children - less violence</i> Adaptoval PELICAN

SKRYTÉ SLOVÁ

A21

20' - 30'

Klíčové slová	hádanie, medzikultúrne porozumenie, spolupatričnosť, translanguaging
Pôvodný jazyk	čeština
Pomôcky	žiadne
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je sprostredkovať komunikáciu medzi ľuďmi z rôznych kultúr a pomôcť deťom naučiť sa slová v iných jazykoch. Aktivita taktiež posilní ich schopnosť počúvania a koncentrácie.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Nie je potrebná žiadna zvláštna príprava.
POSTUP	1. Povedzte deťom, aby sa zamysleli nad piatimi bežnými slovami v niektorom z ich rodinných jazykov (napr. <i>kniha, jablko, otec, autobus, pes</i>). 2. Všetci účastníci sa posadia do kruhu. Jedno z detí povie niekoľko viet v spoločnom jazyku a s použitím vybraných slov, ktoré samozrejme nijako neprekladá. Mieša ich so spoločným jazykom (napr. pokiaľ je spoločným jazykom slovenčina a hovoriaceho rodný jazyk je španielčina, veta by mohla znieť: <i>Zvyčajne ma do školy vodí môj „padre“</i>). 3. Úlohou ostatných detí je týchto päť slov identifikovať. Hovoriacemu môžu za týmto účelom dávať otázky a voľne s ním konverzovať. 4. Konverzácia pokračuje, pokiaľ väčšina účastníkov všetkých päť slov neidentifikuje. 5. Potom sa deti snažia z kontextu odvodiť význam týchto slov. Pokiaľ sa im to nedarí, môžete im napovedať.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita podnecuje záujem detí o cudzie jazyky a medzikultúrne komunikáciu.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Adaptoval <i>PELICAN</i>

JE TO PODOBNÉ V TVOJOM JAZYKU?

A22

30' - 40'

Kľúčové slová	slovná zásoba, rozpoznávanie slov, predmety dennej potreby
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	tabuľa alebo flipchart, fixy, farebné papiere
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je ponúknuť deťom príležitosť skúmať podobnosti a rozdiely medzi slovami toho istého významu v rôznych jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyberte niekoľko predmetov v miestnosti a ich názvy napíšte v spoločnom jazyku na tabuľu alebo flipchart.
POSTUP	1. Slová na tabuli ukážte deťom a spýtajte sa ich, či by chceli na zoznam nejaké doplniť. 2. K slovám v spoločnom jazyku doplňte ich preklad v ďalších jazykoch, ktoré deti ovládajú. Deti môžu pri doplňovaní napovedať, tie staršie sa môžu podieľať aj na samotnom písaní. 3. Výsledkom aktivity by mala byť prehľadná tabuľka so slovami v rôznych jazykoch. 4. Spoločne s deťmi porovnajte navzájom slová v rôznych jazykoch. V ktorých sú si slová podobné? A v ktorých sú úplne odlišné? 5. Deti neskôr napíšu jednotlivé slová na farebné papiere a umiestnia ich v miestnosti do blízkosti predmetov, ktoré popisujú.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti skúmajú podobnosti a rozdiely medzi podobou slov v rôznych jazykoch, čím sa podnecuje ich záujem o jazyky a minimalizuje sa obava z učenia. Popisy umiestnené v blízkosti predmetov v poslednej fáze aktivity navyše deťom pomáhajú slová v cudzích jazykoch zapamätať si.
ZDROJ AKTIVITY	Peters C., 2004, Comparative evaluation of multilingual information access systems: 4th Workshop of the Cross-Language Evaluation Forum, CLEF 2003, Trondheim, Norway, August 21-22,: revised papers. New York: Springer

ZÁMENA IDENTÍT

A23

10' - 15'

Kľúčové slová	role-playing, predstava, komunikácia, názvy krajín
Pôvodný jazyk	turečtina
Pomôcky	žiadne
CIEĽ AKTIVITY	Aktivita rozvíja sociálne a komunikačné schopnosti. Deti si zároveň osvoja názvy rôznych štátov a národností.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Nie je potrebná žiadna zvláštna príprava.
POSTUP	1. Všetci účastníci sa zhromaždia v strede miestnosti. Zahájte aktivitu tým, že sa jednému z detí predstavíte a povieťe odkiaľ pochádzate (napr. „<i>Volám sa Lucia a som zo Slovenska.</i>“). 2. Dieťa se predstaví podobným spôsobom. („<i>Volám sa Zeynep a som z Turecka.</i>“). 3. Chodte k inému dieťaťu a predstavte sa menom prvého dieťaťa. Prvé dieťa sa zase predstaví inému členovi skupiny vašim menom. 4. Deti chodia po miestnosti a predstavujú sa navzájom ostatným deťom, vždy ale použijú meno dieťaťa, s ktorým sa práve zoznámili. 5. Asi po 5 – 7 minútach aktivitu ukončíte a požiadajte deti, aby sa skupine predstavili svojimi novými menami.
PRÍNOS AKTIVITY	Ide o aktivitu, ktorá poskytuje možnosť komunikovať s deťmi z iných kultúr. Deti sa naučia názvy rôznych krajín a zároveň rozvíjajú svoje komunikačné schopnosti.
ZDROJ AKTIVITY	http://www.dilforum.com

NÁJDI OBRÁZOK

A24

10' – 20'

Kľúčové slová	obrázky, slovná zásoba, pamäť, predmety dennej potreby
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	kartičky so zobrazenými predmetmi dennej potreby (napr. oblečenie, zvieratá, potraviny, dopravné prostriedky, atď.)
CIEĽ AKTIVITY	Aktivita posilňuje medzikultúrne porozumenie a prispieva k rozvoju jazykových schopností detí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si kartičky s obrázkami. Pri každom predmete na obrázku budete potrebovať poznať jeho pomenovanie v niekoľkých jazykoch.
POSTUP	1. Účastníci sa posadia do kruhu. 2. Pripravené obrázky rozložíte do stredu kruhu tak, aby na ne všetci dobre videli. 3. Postupne nahlas vyslovujete názvy predmetov na obrázkoch. Striedajte rôzne jazyky (napr. <i>šaty, shoes, pantalones...</i>). 4. Deti majú úlohu odpovedajúci obrázok čo najrýchlejšie vyhľadať. Ten, kto to zvládne ako prvý, si môže obrázok ponechať. 5. Túto aktivitu je taktiež možno pojať ako súťaž – dieťa, ktoré získa najviac obrázkov, je víťazom.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti prichádzajú do styku s cudzími jazykmi, čím sa zvyšuje ako ich jazykové povedomie, tak aj slovná zásoba.
ZDROJ AKTIVITY	'Lingo' UNICEF Adaptovala Monica Garbani - CFC Conferenza della Svizzera italiana per la formazione continua degli adulti, Lugano

POĎME SI ZASPIEVAŤ

A25

5' – 10'

Kľúčové slová	spev, zábava, slovná zásoba, jazykové povedomie
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	audio nahrávky piesní, ktoré existujú vo viacerých jazykových variantách (napr. „Jeden malý Indián“ alebo „Starý Donald farmu mal“)
CIEĽ AKTIVITY	Aktivita je zameraná na porovnanie podobných konceptov v rôznych jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyberte si známu pieseň, ktorá existuje vo viacerých jazykových variantách. Nahrávku prineste so sebou.
POSTUP	1. Pustíte deťom ukážku z audio nahrávky. 2. Deti pozorne počúvajú a snažia sa uhádnuť, v akom jazyku je pieseň spievaná. 3. Po prehraní všetkých ukážok pustíte pieseň znovu a tentokrát deti spievajú spoločne s nahrávkou (zapoja sa aj vyučujúci a rodičia, pokiaľ sú prítomní). 4. Pieseň postupne prespievajte vo všetkých dostupných jazykoch.
PRÍNOS AKTIVITY	Spev je zábavná aktivita, ktorá veľmi uľahčuje osvojovanie si nového jazyka. Ten istý význam v rôznych podobách navyše dáva deťom možnosť porovnania rôznych konceptov, čím sa zvyšuje ich jazykové povedomie a motivácia k štúdiu cudzích jazykov.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Adaptoval <i>PELICAN</i> Užitočné odkazy: http://www.multilingual-families.eu/repository http://www.lullabies-of-europe.org/

VIACJAZYČNÉ PEXESO

A26

1 hodina

Kľúčové slová	hádanie, pamäť, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	pexeso s obrázkami rôznych predmetov, zvierat a pod.
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je pomôcť deťom lepšie si zapamätať nové slová v cudzom jazyku.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si pexeso alebo vyrobte vlastné z kartičiek s obrázkami rôznych predmetov dennej potreby, zvierat, rastlín, potravín a pod.
POSTUP	1. Rozložte pexeso na stôl či na podlahu tak, aby nebolo vidieť na obrázky. 2. Kartičky dobre premiešajte. Nikto z účastníkov by nemal vedieť, kde sa ktorý obrázok nachádza. 3. Dieťa, ktoré je ako prvé v poradí, si náhodne vyberie jednu kartičku a otočí ju obrázkom hore. Nato vysloví nahlas názov predmetu na obrázku v niektorom z jazykov, ktoré ovláda. 4. Potom vyberie ďalšiu náhodnú kartičku a otočí ju obrázkom hore. 5. Pokiaľ je na druhej kartičke iný obrázok než na prvej, dieťa obe kartičky otočí opäť obrázkom dole a pokračuje ďalší účastník. 6. Pokiaľ sú obidva obrázky zhodné, dieťa si obe kartičky ponechá a je znovu na rade. 7. Hra končí v momente, keď sú všetky dvojice kartičiek odkryté a rozdelené medzi deti.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti sa v rámci hry dozvedajú označenia pre rôzne predmety hneď v niekoľkých cudzích jazykoch. Súčasne tým, že sa snažia zapamätať si umiestnenie jednotlivých kartičiek, zlepšujú svoju krátkodobú pamäť.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

POZNAJ ZVUK

A27

15'

Kľúčové slová	pamäť, hra, priradovanie, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	nemčina
Pomôcky	pripojenie na internet, zvuková aparatúra
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je zlepšiť počúvacie a komunikačné schopnosti detí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Navštívte webovú stránku www.auditorix.de a vyberte desať zvukov, s ktorými budete v rámci aktivity pracovať.
POSTUP	1. Pustíte deťom postupne všetky vybrané zvuky. 2. Deti sa každý zvuk pokúsia čo najlepšie popísať. 3. Následne sa pokúsia zvuky identifikovať a spárovať s obrázkami dostupnými v rámci webovej aplikácie. 4. Hra končí vtedy, keď deti zvládnu všetky zvuky a obrázky správne zadeliť do dvojíc.
PRÍNOS AKTIVITY	Popisovanie zvukov pomáha rozvoju komunikačných schopností a slovnej zásoby. Aktivita taktiež posilňuje schopnosť koncentrácie a načúvaciu schopnosť.
ZDROJ AKTIVITY	Inšpirované projektom <i>Multilingual Families</i> Auditorix – Welt des Hörens. http://www.auditorix.de/welt-der-geraeusche/geraeusche-memory

MULTILINGUAL BIRDS

A28

5'

Kľúčové slová	video, maľovanie, kreslenie, hádanky
Pôvodný jazyk	čeština, slovenčina, angličtina, francúzština
Pomôcky	pripojenie na internet, notebook alebo počítač, vytlačená kniha aktivít, písacie potreby, pastelky
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom je podnietiť u detí kreatívne myslenie a schopnosť riešiť hádanky.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Nájdite si na YouTube video „Multilingual Birds“. Vytlačte pre každé dieťa knihu aktivít.
POSTUP	1. Pustite deťom video „Multilingual Birds“. 2. Po skončení videa o ňom s deťmi krátko diskutujte. Položte im otázky: <i>Čo sa vo videu deje? Ako to dopadlo? A pod.</i> 3. Deťom rozdajte vytlačené aktivity a pomôžte im na nich pracovať. Môžete vybrať len niektoré aktivity alebo naopak nechať deti, aby vypracovali len tie aktivity, ktoré ich zaujmú.
PRÍNOS AKTIVITY	Sledovanie viacjazyčného videa zvyšuje u detí ich jazykové povedomie a zlepšuje prístup k cudzím jazykom. Vypracovávanie aktivít z knihy následne podporuje ich kreativitu.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Video: https://www.youtube.com/watch?v=v254xSQexdM Kniha aktivít: https://www.ourboox.com/books/multilingual-families-estory-book-for-children-0-5/

MULTILINGUAL CHILDREN

A29

5'

Kľúčové slová	video, komunikácia, translanguaging
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	pripojenie na internet, notebook alebo počítač, vytlačená kniha aktivít, písacie potreby, pastelky
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je podporiť jazykové povedomie detí a ich motiváciu k štúdiu cudzích jazykov.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Najdite si na YouTube video „Multilingual Children“. Vytlačte pre každé dieťa knihu aktivít.
POSTUP	1. Pustite deťom video „Multilingual Children“. 2. Po skončení videa o ňom s deťmi krátko diskutujte. Položte im otázky: <i>Ako vám znejú jednotlivé jazyky? Ktorý z nich sa vám najviac páči a prečo? A pod.</i> 3. Deťom rozdajte vytlačené aktivity a pomôžte im s nimi pracovať. Môžete vybrať len niektoré aktivity alebo naopak nechať deti, aby vypracovali len tie aktivity, ktoré ich zaujmú.
PRÍNOS AKTIVITY	Sledovanie viacjazyčného videa zvyšuje u detí ich jazykové povedomie a zlepšuje prístup k cudzím jazykom. Vypracovávanie aktivít z knihy zasa podporuje ich kreativitu.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Video: https://www.youtube.com/watch?v=7ytkdRO7JKM Kniha aktivít: http://www.ourboox.com/books/multilingual-families-estory-book-for-children/

VIACJAZYČNÉ FILMY

A30

20' – 90'

Kľúčové slová	video, filmy, počúvanie
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	pripojenie na internet, notebook alebo počítač, filmy v rôznych jazykoch
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je pomôcť deťom zdokonaľiť svoje znalosti cudzích jazykov.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyberte film, ktorý budete s deťmi sledovať. Pri výbere zohľadnite vek a záujmy detí.
POSTUP	1. Pustíte deťom vybraný film. 2. Ak budú deti chcieť, môžete pozerat' ten istý film v rôznych jazykoch. 3. Po skončení filmu môžete nad jeho obsahom s deťmi uvažovať napr. prostredníctvom diskusie. 4. Snažte sa deti motivovať, aby sa sledovaniu filmov v rôznych jazykoch venovali aj doma s rodičmi.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita využíva populárne médiá videa a filmu, čo môže byť pre mnohé deti veľkou motiváciou. Pri sledovaní filmov nenásilnou formou zlepšujú svoje znalosti jazykov a počúvacie schopnosti.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Zaraysky S., 2009, <i>Language Is Music: Over 70 Fun & Easy Tips to Learn Foreign Languages</i>, Cupertino: Kaleidomundi

MÔJ PES ROBÍ HAU HAU

A31

15' – 20'

Kľúčové slová	video, jazyky, zvieratá, medzikultúrne porozumenie
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	pripojenie na internet, notebook alebo počítač, obrázky zvierat (pes, mačka, prasa, kohút, krava)
CIEL' AKTIVITY	Cieľom aktivity je rozšíriť jazykové povedomie detí a dať im na vedomie, že reprezentácia zvieracích zvukov je v rôznych jazykoch odlišná.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Nájdite si na YouTube video „Bow Wow Meow“. Pripravte si podobné kartičky, aké sú použité vo videu (pre psa, mačku, prasa, kohúta a kravu).
POSTUP	1. Pustite deťom video. 2. Zatiaľ čo deti sledujú video, snažia sa imitovať zvuky, ktoré počujú. Staršie deti (6 – 10) sa môžu taktiež pokúsiť určiť, z ktorých jazykov pochádzajú jednotlivé podoby zvieracích zvukov. 3. Po skončení videa sa detí spýtajte, ako znejú zvieratá v ich jazykoch.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti zistia, že jazyky sú len nástrojom na opis reality a že napr. práve citoslovčia vyjadrujúce to isté (zvierací zvuk) majú v každom jazyku inú podobu.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i> Video: http://www.youtube.com/watch?v=lomy3kftmge

BOLO NEBOLO...

A32

20' – 30'

Kľúčové slová	storytelling, počúvanie, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	prstové bábk
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je rozvoj komunikačných a počúvacích schopností detí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyberte príbeh, ktorý deťom predvediete, a pripravte si prstové bábk.
POSTUP	1. Zahrajte deťom príbeh, ktorý už poznajú, pomocou prstových bábok. 2. Počas rozprávania s deťmi spolupracujte a zapájajte ich do príbehu. Deti môžu napríklad hovoriť za jednotlivé postavy alebo môžu byť naopak rozprávači, podľa ktorých Vy budete hrať.
PRÍNOS AKTIVITY	V priebehu tejto aktivity môžu deti spolupracovať s bábkami a vytvárať originálnu verziu príbehu. Aktivita tak podnecuje ich kreativitu.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

DENNÍK

A33

bez omezení

Kľúčové slová	písanie, rozpoznávanie slov, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	angličtina, nemčina
Pomôcky	prázdne zošity, písacie potreby, pastelky a fixy
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je pomôcť deťom obohatiť slovnú zásobu typickú pre konkrétne miesta a situácie.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte pre každé dieťa jeden prázdny zošit.
POSTUP	1. Rozdajte všetkým účastníkom zošity. Deti môžu pracovať samostatne alebo v tímoch s kamarátmi či rodičmi. 2. Zadaťte im úlohu na každú stranu nakresliť a popísať nejakú konkrétnu situáciu zo svojho bežného života (<i>napr. cestu do školy, návštevu príbuzných, nakupovanie s rodičmi a pod.</i>). 3. Následne im povedzte, aby kresbu doplnili o čo najviac slov, ktoré v danej situácii používajú. To by mali urobiť vo všetkých rodinných jazykoch. 4. Pomôžte deťom s vymýšľaním slov tým, že im budete klásť rôzne otázky, napr. <i>Čo všetko robia, keď sú u babičky? Aké tam majú hračky? A pod.</i>
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita deťom poskytne praktickú slovnú zásobu, ktorú využijú v každodennom živote. Aktivita je obzvlášť vhodná pre deti, ktoré sa pripravujú na nástup do školy.
ZDROJ AKTIVITY	Mums from London, http://mumsfromlondon.com/articles/2013/07/24/dwuj-%c4%99zyczno%c5%9b%c4%87-prowadzeniedzienniczka-wydarze%c5%84-%e2%80%93technika-pomocna-w-budowaniu Amt für multikulturelle Angelegenheiten, Frankfurt am Main (Hrsg.) (2012): Mehrspra- chigkeit. Aktionen und Projekte in der Schule. Zusammengestellt von Nicola Küpelikilinc und Meryem Taşan

PANTOMÍMA

A34

10'

Kľúčové slová	výraz, reč tela, hádanie, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	papiere, písacie potreby
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je skombinovať hovorový prejav s rečou tela. Deti sa tak naučia vyjadrovať pomocou pohybov a pritom si rozširovať slovnú zásobu.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si čisté listy papiera a písacie potreby.
POSTUP	1. Rozdeľte účastníkov do skupín po 3 – 4 členoch. 2. Spíšte na papier niekoľko pocitov či aktivít (<i>napr. radosť, smútok, zlosť, únava, zhon, varenie, venčenie psa atď.</i>) – jeden pojem na každý papier. 3. Položte listy papiera na stôl chrbtom hore tak, aby na slová nebolo vidieť. 4. Jeden zástupca z každej skupiny si vyberie jeden papier. Následne sa snaží pohybom vyjadriť to, čo je na ňom napísané. Počas akcie nemá dovolené rozprávať alebo vydať akýkoľvek zvuk. 5. Ostatní členovia jeho skupiny hádajú, aký pojem predvádza. Keď sú úspešní, dostanú bod a na rade je ďalšia skupina. 6. Pokiaľ sa členom skupiny nepodarí slovo uhádnuť, môžu sa do hádania zapojiť aj ostatné skupiny. 7. Vyhráva tá skupina, ktorá má na konci aktivity najviac bodov.
PRÍNOS AKTIVITY	Do hry sa môže zapojiť celá rodina. Aktivita tak slúži nielen ako vyučujúci nástroj, ale taktiež ako stmelujúci prvok. Deti pri hádaní pojmov zapájajú svoju predstavivosť a zároveň si precvičujú pojmy v cudzích jazykoch.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

VŠETKO NAJLEPŠIE!

A35

20' – 30'

Kľúčové slová	spev, počúvanie, slovná zásoba, medzikultúrne porozumenie
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	narodeninové pranie, audio nahrávky narodeninových piesní v rôznych jazykoch, prehrávač, zvuková aparátúra, mapa sveta
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je preskúmať rozdiely medzi narodeninovými piesňami rôzneho kultúrneho pôvodu. Deti sa naučia rozpoznávať slová toho istého významu v rôznych jazykoch a pritom získajú rešpekt ku kultúrnym odlišnostiam.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vyhľadajte nahrávky narodeninových piesní v rôznych jazykoch. Môžete taktiež požiadať deti, aby do klubu priniesli nahrávky týchto piesní vo svojich jazykoch.
POSTUP	1. Ukážte deťom narodeninové prania. Nehovorte im o aké pranie ide, namiesto toho ich nechajte hádať, čo to je. 2. Keď väčšina detí vie, že sa jedná o narodeninové prania, chvíľu sa venujte diskusii o rôznych narodeninových tradíciách. Pýtajte sa detí ako sa slávia narodeniny u nich doma, či sú spojené s nejakými rituálmi a pod. 3. Spýtajte sa, či sa u nich doma spievajú oslávencom nejaké pesničky. Keď niektoré z detí bude chcieť, môže ostatným svoju narodeninovú pieseň zaspievať. Ostatní účastníci sa môžu pridať, aj keď nepoznajú daný jazyk. 4. Potom pustite piesne z nahrávok. Spoločne s deťmi môžete hádať, v akých jazykoch je ktorá pieseň spievaná. Pritom im na mape sveta ukazujte, kde všade sa daným jazykom hovorí. 5. Upozornite deti na to, v čom sú si narodeninové piesne v rôznych jazykoch podobné.

PRÍNOS AKTIVITY	Vďaka tejto aktivite si deti uvedomia, že aj v rôznych jazykoch a kultúrach existujú rovnaké koncepty, ako je práve oslava narodenín. To zvýši ich schopnosť medzikultúrneho porozumenia a rešpektu k odlišnosti.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

POLEP SVOJ DOMOV

A36

15'

Kľúčové slová	lepenie, prirodzené učenie, tagovanie, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	samolepiace papieriky (post-it papieriky)
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je prepojiť učenie jazykov s úkonmi každodenného života.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Prípravte si dostatok samolepiacich papierikov (post-it papierikov). Na časť z nich napíšte názvy predmetov, ktoré sa nachádzajú v miestnosti (napr. dvere, stolička, okno, umývadlo...).
POSTUP	1. Vezmite si popísané papieriky a polepte nimi odpovedajúce predmety. 2. Vysvetlite deťom, že lístočky im pomôžu lepšie si zapamätať slová v cudzích jazykoch. 3. Deti potom v spolupráci s rodičmi vytvoria svoje vlastné papieriky s názvami predmetov v jazyku, ktorý sa učia (môže to byť napr. spoločný jazyk alebo druhý či tretí rodinný jazyk). 4. Keď sa deti s celým procesom dostatočne zoznámia, môžete papierikmi polepiť aj ďalšie, menej obvyklé predmety v miestnosti. 5. Povzbudte účastníkov, aby túto techniku vyskúšali aj doma alebo v iných priestoroch, kde sa bežne pohybujú.
PRÍNOS AKTIVITY	Každodenný styk s pojmami v osvojovanom jazyku vedie k prirodzenému učeniu bez časových obmedzení a iných prekážok.
ZDROJ AKTIVITY	Zarate G., Levy D., Kramsch C., 2008, <i>Handbook multilingualism and multiculturalism: Language, Identity, Policy</i> , Paris: Archives Contemporaines Ed.

VOŇAVÝ KVÍZ

A37

20'

Kľúčové slová	vôňa, korenie, kultúra, varenie
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	nepriehľadné nádoby s korením typickým pre rôzne kultúry (kari, levanduľa, tymián, šalvia, klinčeky...)
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je na príkladoch rôznych druhov korenia demonštrovať kultúrnu rozmanitosť.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Do každej plechovky dajte jeden druh korenia. Malo by ho byť toľko, aby sa podľa vône dalo ľahko rozpoznať, o aké korenie ide.
POSTUP	1. Účastníci sa posadia do kruhu. 2. Nechajte kolovať prvú nádobku s korením. Nevravte účastníkom, o aké korenie sa jedná. 3. Každý z účastníkov nádobku ovonia a povie, čo mu vôňa pripomína (môže to byť napríklad pokrm, miesto, spomienka...). 4. Keď všetci koreniny postupne ovažujú, pokúšajú sa uhádnuť, o aké korenie sa jedná. 5. Keď sa im to podarí, pomenujte korenia aj v ďalších jazykoch a chvíľu sa s účastníkmi rozprávajte o tom, na čo všetko sa dá korenie použiť. Spýtajte sa detí, či sa korenie používa taktiež u nich doma. 6. Pokračujte v hre s ďalšou nádobkou.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti sa učia pomenovať rôzne druhy korenia, pričom sa dozvedajú nové informácie o ich kultúrnych kontextoch. Hravou formou tak poznávajú zvyky a tradície iných kultúr.
ZDROJ AKTIVITY	Monica Garbani - CFC Conferenza della Svizzera italiana per la formazione continua degli adulti, Lugano

OBRAZ – HUDBA – FARBA – SLOVO

A38

35'

Kľúčové slová	nápisy, cestovanie, farby, hudba, rozprávky
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	zoznam nápisov v klube a ich preklad do rôznych jazykov
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom je pomôcť deťom vybudovať slovnú zásobu v rôznych jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Urobte si krátky súpis všetkých označení a nápisov v priestore, v ktorom sa nachádzate. Môže to byť napr. symbol toalety, obrázky na skriniach šatne, znaky označujúce hernú zónu, jedáleň, nápisy v priestoroch šatne a pod. Preložte tieto nápisy do všetkých jazykov, ktoré sú medzi deťmi používané.
POSTUP	1. Nápisy označte farbami, aby ste deťom pomohli ľahšie identifikovať jazyk, v ktorom sú napísané. Napríklad všetky nápisy v angličtine budú modré, v slovenčine červené a pod. 2. Spýtajte sa detí čo všetko o týchto jazykoch vedia. Spýtajte sa ich, aký rozdiel vnímajú medzi slovenčinou a angličtinou. 3. Urobte si zoznam všetkého, čo deti zmieňujú. Pritom ich skúšajte povzbudzovať otázkami, aby sa pokúsili spomenúť si na čo najviac vecí. 4. Následne sa detí spýtajte, aké slová v týchto jazykoch poznajú. 5. S vybranými jazykmi môžete ďalej pracovať. Môžete si v nich napr. zaspievať nejakú pesničku alebo deťom prečítať rozprávku. 6. Táto aktivita sa dá veľmi dobre kombinovať s prvkami iných aktivít v tejto zbierke.

PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita zvyšuje povedomie o cudzích jazykoch. Deti sa dozvedajú nové veci o jazykoch, ktoré používajú na dennej báze, ale aj o tých, ktoré sú pre ne nové. Aktivita taktiež prispieva k rozvoju kognitívnych schopností pomocou prepojenia jazyka s vizuálnymi a auditívnymi prvkami.
ZDROJ AKTIVITY	http://www.brighthubeducation.com/preschool-lesson-plans/89669-create-a-bilingual-preschool-room

PRAVIDLÁ NAŠEJ RODINY

A39

20'

Kľúčové slová	rodina, pravidlá, hodnoty, podobnosti, rozdiely
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	kartičky s pravidlami klubu prispôsobené veku detí, napr. pravidlá správania sa pri stole, sledovania televízie atď.
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je uvažovať nad domácimi pravidlami v domácnostiach rôzneho národnostného a kultúrneho charakteru a upozorniť na rozdiely medzi nimi.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte vizuálne pútavé kartičky či nápisy s pravidlami skupiny.
POSTUP	1. Ukážte deťom pripravené kartičky. Spoločne s nimi si ich prejdite a každé z pravidiel krátko prediskutujte. Spýtajte sa detí, prečo je dôležité dané pravidlo dodržiavať a čo by sa stalo, keby sa nedodržiavalo. 2. Potom sa detí spýtajte, či sa u nich doma taktiež dodržia nejaké pravidlá. Pokiaľ si nedokážu spomenúť, skúste ich naviest vhodnými otázkami. 3. Deti si následne spoločne s rodičmi či súrodencami vyrobia vlastnú sériu kartičiek s domácimi pravidlami.
PRÍNOS AKTIVITY	Účastníci v rámci aktivity uvažujú nad kultúrnou i rodinnou rozdielnosťou a učia sa tieto rozdiely rešpektovať.
ZDROJ AKTIVITY	L'arca Cooperativa S.C. – Cuneo – "Percorsi di mediazione culturale in ambito scolastico" Adaptovala Monica Garbani - CFC Conferenza della Svizzera italiana per la formazione continua degli adulti, Lugano

DRUHÁ KOŽA

A40

20'

Klíčové slová	kultúra, odevy, prestrojenia
Pôvodný jazyk	taliančina
Pomôcky	fotografie odevov charakteristických pre rôzne kultúry; staré oblečenia, divadelné kostýmy, šatky, klobúky a pod.
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je spoznať tradičné spôsoby obliekania v rôznych kultúrach a s nimi spojenú slovnú zásobu v rôznych jazykoch h .
PRÍPRAVA AKTIVITY	Vytlačte a pripravte si obrázky odevov charakteristických pre rôzne kultúry. Spoločne s nimi prineste do klubu aj staré oblečenie a ďalšie pomôcky k prestrojeniu.
POSTUP	1. Postupne ukážte účastníkom všetky vytlačené obrázky odevov. 2. Pri každom z nich požiadajte účastníkov, aby daný odev popísali či okomentovali (<i>napr. aké sú na ňom farby, či je do tepla alebo do zimy, z čoho je vyrobený a pod.</i>). 3. Potom spoločne s účastníkmi skúste kostýmy pomenovať a určiť, z ktorej časti sveta pochádzajú. V tejto fáze aktivity sa snažte deti povzbudiť, aby sa snažili odev pomenovať v čo najväčšom počte jazykov. 4. Na záver môžu deti skúsiť kostým napodobniť pomocou starého oblečenia a samy sa tak na chvíľu stať príslušníkmi inej kultúry.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita slúži k predstaveniu iných kultúr prostredníctvom odevov.
ZDROJ AKTIVITY	Casa delle culture – Centro d'informazione e documentazione interculturale – Ravenna da "Intercultura & Accoglienza – ...le nostre 5 pelli" Adaptovala Monica Garbani - CFC Conferenza della Svizzera italiana per la formazione continua degli adulti, Lugano

SKULPTÚRY Z KULTÚRY

A41

Kľúčové slová	kultúra, sebauvedomenie, empatia, kreativita
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	papierové krabice (jedna pre každého účastníka), materiál na strihanie (napr. staré noviny, časopisy), nožnice, lepidlo, farebné fixy alebo pastelky
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je pomôcť deťom uvedomiť si samého seba a svoju rodinu aj z iného uhla pohľadu.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Každému účastníkovi dajte jednu krabicu a kôpku starých novín a časopisov. Ostatné pomôcky prichystajte na pracovné stoly.
POSTUP	1. Zahájte aktivitu tým, že povieť účastníkom, aby z novín a časopisov vystrihli obrázky osôb či predmetov, ktoré podľa ich názoru najlepšie vystihujú ich samých a ich rodinu. 2. Potom im povedzte, aby spravili to isté, ale tentokrát sa pokúsia vystihnúť to, ako ich samých a ich rodinu vníma najbližšie okolie. V tejto fáze aktivity môžete účastníkom pomôcť navádzajúcimi otázkami. 3. Keď sú účastníci pripravení, každý z nich prezentuje svoj výtvor pred skupinou. Z materiálov, ktoré použili, ostatní vyberú tie, ktoré ich podľa vlastného názoru najlepšie reprezentujú. 4. Každý z účastníkov potom vybranými obrázkami ozdobí svoju krabicu.
PRÍNOS AKTIVITY	Deti majú možnosť zamýšľať sa nad tým, či ich vlastné vnímanie seba samých sa môže nejako líšiť od toho, ako ich vníma okolie. Zároveň samy sa tak pomocou obrázkov pokúšajú vyjadriť, ako svojich priateľov vnímajú ony samy.
ZDROJ AKTIVITY	Inšpirované PROTASI: Centre of Creative Occupation Adaptovala Monica Garbani - CFC Conferenza della Svizzera italiana per la formazione continua degli adulti, Lugano

HRA TIEŇOV

A42

30' – 40'

Kľúčové slová	kreativita, komunikácia, role-playing, emočná inteligencia, medzikultúrne porozumenie
Pôvodný jazyk	turečtina
Pomôcky	zdroj svetla, tenké plátno (napr. obrus či plachta), bábk
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je predstaviť deťom rozprávkové postavy z rôznych kultúrnych prostredí.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte scenár, ktorý budete deťom hrať. Zaveste plátno pred zdroj svetla, pripravte si bábk a miesta pre publikum a hercov.
POSTUP	1. Ešte pred zahájením aktivity vytvorte zábavný scenár, ktorý bude zahŕňať dialógy medzi dvoma alebo viacerými postavami. 2. Na vhodnom mieste v miestnosti zaveste plátno a zdroj svetla umiestnite zaň tak, aby sa medzi ním a plátnom mohli pohybovať herci s bábkami. 3. Pred zaveseným plátnom vytvorte z niekoľkých stoličiek hľadisko, diváci môžu prípadne sedieť aj na podlahe. 4. Rozsviette svetlo a postavte sa medzi zdroj a plátno. Vy a bábk tak vytvoríte na plátne tieňové odrazy. 5. Účastníci sa usadia do hľadiska a sledujú hru, ktorú ste si pre nich pripravili. 6. V priebehu hry sa do nej snažte deti zapájať, pýtajte sa ich na rady, na to, čo sa stane ďalej a pod. Pokiaľ sa to hodí, nechajte deti pripojiť sa k vám za plátnom a stať sa súčasťou tieňového divadla.
PRÍNOS AKTIVITY	Zatiaľ čo sa deti zabávajú pri sledovaní hry, majú príležitosť sa učiť o iných kultúrnych zvyklostiach a precvičiť si cieľový jazyk interaktívnou formou.
ZDROJ AKTIVITY	https://eksisozluk.com/golge-oyunu--121225

NÁKUPNÝ ZOZNAM

A43

10' – 30'

Kľúčové slová	písanie, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	nemčina
Pomôcky	listy papiera, písacie potreby
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je podporiť rozvoj grafomotorických schopností detí vo všetkých rodinných jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Nie je potrebná žiadna zvláštna príprava.
POSTUP	1. S pomocou detí spíšte nákupný zoznam v spoločnom jazyku. 2. Staršie deti, ktoré už vedia písať, môžu byť zapisovatelia, zatiaľ čo rodičia vymenúvajú veci, ktoré je potrebné kúpiť. 3. Pokiaľ deti ešte písať nevedia, cvičenie môžu vykonať s pomocou rodičov. Spoločne s nimi tak môžu zisťovať, čo treba kúpiť, správne to pomenovať a zapísať do zoznamu. 4. Pri písaní zoznamu je dôležité príliš sa neponáhľať, a to najmä vtedy, keď niektorým deťom ide písanie pomalšie. Príliš veľký tlak by ich mohol od účasti na aktivite odradiť. 5. Potom účastníci zahrajú scénu, pri ktorej spoločne nakupujú. Pritom chodia po imaginárnom supermarkete, nachádzajú produkty zo zoznamu a snažia sa ich správne pomenovať. 6. Aktivita sa dá samozrejme realizovať aj pri reálnom nakupovaní v rámci rodiny.
PRÍNOS AKTIVITY	Prínos tejto aktivity tkvie v podpore schopností detí správne písať v rodinných jazykoch. Učebný proces je prepojený s každodennými aktivitami, ktoré môžu deti vykonávať spoločne s členmi rodiny.
ZDROJ AKTIVITY	Amt für multikulturelle Angelegenheiten, Frankfurt am Main (Hrsg.) (2012): Mehrsprachigkeit. Aktionen und Projekte in der Schule

PIESEŇ Z KRAJINY MOJEJ RODINY

A44

15' – 20'

Kľúčové slová	spev, medzikultúrne porozumenie, emočná inteligencia, rozmanitosť
Pôvodný jazyk	čeština
Pomôcky	audio nahrávky piesní v pôvodnom jazyku a ich preklad do spoločného jazyka, notebook alebo iný prehrávač, zvuková aparatúra, listy papiera, písacie potreby
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je naučiť deti rešpektovať kultúrnu rozmanitosť v spoločnosti. Zároveň dáva účastníkom príležitosť zdieľať s ostatnými niečo zo svojej vlastnej kultúry.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Každý účastník si pripraví pieseň z krajiny, z ktorej pochádza jeho rodina. So sebou si prinesie audio nahrávku piesne a jej text v pôvodnom aj v spoločnom jazyku.
POSTUP	1. Každý z účastníkov postupne prehrá ostatným v klube nahrávku svojej piesne. 2. Po vypočutí piesne ostatní popíšu, aký pocit v nich nahrávka vyvolala (či sa im pieseň zdala veselá, smutná, záhadná, či v nich vyvolávala nejaké spomienky a pod.). 3. Ďalšou úlohou účastníkov je uhádnuť, o čom sa v piesni spieva. Spoločne s deťmi môžete viesť krátku diskusiu. 4. Potom čo vyjadria svoj názor, dieťa, ktoré pieseň do klubu prinieslo, ostatným deťom prezradí, kto z nich bol svojím odhadom najbližšie k pravde. Potom nahlas prečíta slová v originálnom znení, a tiež v preklade do spoločného jazyka.
PRÍNOS AKTIVITY	Od aktivity sa očakáva, že v deťoch prebudí záujem o cudzie jazyky a o kultúrne dedičstvo iných krajín.
ZDROJ AKTIVITY	Vytvoril <i>PELICAN</i>

ZVIERACIE DIALÓGY

A45

15' – 20'

Kľúčové slová	medzikultúrne porozumenie, komunikácia
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	hračky, krabice
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je rozšíriť deťom slovnú zásobu vo vybraných jazykoch.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si veľkú krabicu a naplňte ju hračkami.
POSTUP	1. Vyberte z krabice dve plyšové hračky, napr. psa a mačku. 2. Zahájte dialóg medzi plyšákmi v spoločnom jazyku, napr. takto: - <i>Ahoj, ja som pes. A ty?</i> - <i>Ahoj, ja som mačka.</i> 3. Dialógy môžete zamerať aj na vlastnosti hračiek, napr. na farby: - <i>Ja som žltý. A ty?</i> - <i>Ja som červená.</i> 4. Potom požiadajte deti, aby s hračkami zohrali svoje vlastné dialógy. Podobu dialógu nechajte na nich. Hrať sa môžu sami alebo vo dvojiciach, môžu používať spoločný jazyk alebo niektorý z ostatných jazykov, ktorými sa v skupine hovorí atď. 5. Ďalšia fáza hry môže byť organizovaná, napr. všetci musia hovoriť dopredu určeným jazykom.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita rozvíja kognitívne a komunikačné schopnosti detí a pomáha rozširovať ich slovnú zásobu.
ZDROJ AKTIVITY	https://www.youtube.com/watch?v=ekHw3rW90w0 Adaptoval <i>Innovamentis</i>

MEDVEDIE RODINKY

A46

20' – 40'

Kľúčové slová	viacjazyčné rodiny, diverzita, prijímanie rozdielov
Pôvodný jazyk	angličtina
Pomôcky	plyšoví mackovia rôznych tvarov, farieb a veľkostí (min. štyria mackovia na jedného účastníka)
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je zvýšiť medzi deťmi povedomie o rozdielnosti medzi a naprieč rodinami.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si široký výber plyšových medvedíkov – rôzne typy, tvary, farby a veľkosti. Uistite sa, že mackov máte dostatok: aspoň štyrikrát viac než je počet detí podieľajúcich sa na aktivite. Ak chcete, môžete si spoločne s medvedíkmi pripraviť aj rekvizity: domčeky pre bábiky, šatôčky, autíčka, hrací set riadu a pod.
POSTUP	1. Poukladajte všetky hračky na podlahu a pozvite deti, aby si vybrali toľko medvedíkov, koľko má ich rodina členov. 2. Povedzte deťom, aby sa snažili vybrať si takých medvedíkov, ktorí sa nejakým spôsobom podobajú členom ich rodiny – veľkého medvedíka ako otca, malého ako mladšieho brata atď. 3. Doprajte deťom dostatok času na to, aby si zostavili svoju „rodinku“. Pritom dohliadnite na to, aby každé dieťa malo príležitosť si svojich medvedíkov vybrať. 4. Pokiaľ ste si na aktivitu pripravili aj rekvizity, ponúknite ich deťom spoločne s medvedíkmi. • Potom, čo je každé dieťa pripravené so svojou „rodinkou“, predstaví ju ostatným vo svojom vlastnom jazyku. Počas predstavovania by malo zaznieť, ako sa ktorý člen rodiny volá a aký je jeho vzťah k hovoriacemu. Napr.: „<i>Toto je moja sestra. Volá sa Ani.</i>“ 5. Spýtajte sa ostatných detí, čo jednotlivé výrazy pre členov rodiny znamenajú a aký je zaužívaný výraz v ich vlastných jazykoch. 6. Opakujte ten istý postup pri všetkých účastníkoch, pre všetkých členov ich rodiny a pre všetky jazyky, ktorými sa v skupine hovorí.

PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita účastníkom predstavuje koncept viacjazyčných rodín. Zvyšuje povedomie o jazykovej a kultúrnej diverzite v rámci rodiny. Deti sa učia prijímať a oceniť tieto rozdiely.
ZDROJ AKTIVITY	Vytvorila Bo Daskalova, MBM Training & Development Centre, Liverpool

KALENDÁR

A47

30' – 40'

Klíčové slová	kalendár, sviatky, tradície, medzikultúrne porozumenie
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	nástenný kalendár, papiere, písacie potreby
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je rozšíriť kultúrny a jazykový rozhľad účastníkov. Pomôže im naučiť sa viac o krajine, z ktorej pochádzajú ich rodičia a starí rodičia.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Aktivita nevyžaduje zvláštnu prípravu.
POSTUP	- Požiadajte deti, aby vypísali na papier názvy hlavných sviatkov oslavovaných v krajine, z ktorej pochádza ich rodina. - Potom s deťmi diskutujte o tom, s akými činnosťami a rituálmi je každý sviatok spojený. Snažte sa medzi sviatkami hľadať podobnosti a rozdiely. - Každý zo sviatkov, ktoré boli v rámci aktivity zmienené, v zápätí zapíšte do kalendára, ktorý je k dispozícii v miestnosti. V budúcnosti tak budete mať prehľad o všetkých dôležitých sviatkoch, ktoré deti vo svojich rodinách slávia.
PRÍNOS AKTIVITY	Aktivita pomáha deťom zlepšiť ich kultúrne a jazykové znalosti, zatiaľ čo objavujú svoje korene a korene svojich rodičov.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

PUTOVNÁ KNIHA

A48

bez omezení

Klíčové slová	medzikultúrne porozumenie, sebadôvera, zodpovednosť
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	prázdny zápisník, písacie potreby
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je zvýšiť v deťoch sebadôveru a zmysel pre zodpovednosť a zároveň ich naučiť otvorenosti a sebareprezentačným schopnostiam.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pripravte si nepopísaný zápisník v tvrdej väzbe. Zápisník by mal mať dostatočný počet strán.
POSTUP	1. Každý víkend si niektoré z detí vezme zápisník so sebou domov a nakreslí obrázok súvisiaci s jeho rodinou, domovom, kultúrou a pod. 2. Na začiatku ďalšieho týždňa dieťa svoj výtvor predstaví ostatným deťom v skupine. Potom kniha „putuje“ do ďalšej rodiny.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita je skvelým príkladom, ako do konceptu medzikultúrneho porozumenia zapojiť celú rodinu. Dieťa má zároveň príležitosť prezentovať seba a svoju rodinu ostatným členom skupiny.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Stronger children – less violence</i> Adaptoval <i>PELICAN</i>

RODINNÝ ALBUM

A49

30'

Kľúčové slová	rodina, písanie, tvorenie, kreativita, slovná zásoba
Pôvodný jazyk	akýkoľvek jazyk
Pomôcky	fotografie (z rodinných osláv, dovolení a pod.), prázdny fotoalbum alebo zošit, lepidlo, farebné fixy
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je motivovať deti k používaniu rodného jazyka pri rozprávaní o svojej rodine.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Požiadajte deti, aby na aktivitu priniesli fotografie svojej rodiny. Pripravte si všetko potrebné na vytvorenie fotoalbumu.
POSTUP	1. Vysvetlite deťom, že si teraz vytvoria svoj vlastný rodinný fotoalbum. 2. Každému z detí dajte prázdny fotoalbum a nechajte ich zoradiť fotografie podľa ich predstáv. 3. K fotografiám môžu deti doplniť nápisy, popisky a kresbičky. Popisky môžu označovať napr. kto je na fotografii, kde bola fotografia vytvorená, komentár k situácii a pod. 4. Dokončený fotoalbum si deti môžu ponechať.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita prepája učenie jazykov so zážitkami a s členmi rodiny. To deťom pomáha lepšie si zapamätať novú slovnú zásobu a motivuje ich k učeniu.
ZDROJ AKTIVITY	Projekt <i>Multilingual Families</i>

SVETOVÁ ROZHLASOVÁ STANICA

A50

15'

Kľúčové slová	počúvanie, rádio, online, hudba
Pôvodný jazyk	čeština
Pomôcky	pripojenie na internet, počítač, notebook alebo smartphone, reproduktory alebo slúchadlá (pre každého účastníka)
CIEĽ AKTIVITY	Cieľom aktivity je motivovať deti k aktívnemu vyhľadávaniu kontaktu s rodinnými jazykmi pomocou špecializovaných rozhlasových staníc a programov. Táto aktivita využíva možnosti digitálnych technológií. Ukazuje tak deťom, ako využívať internet za účelom ich vlastného jazykového vzdelávania.
PRÍPRAVA AKTIVITY	Pred zahájením samotnej aktivity sa zoznámte s dostupnými online rozhlasovými stanicami určenými pre deti a mládež. Tie sú veľmi vhodné ako vzdelávací nástroj, pretože ich náplň je venovaná špeciálne deťom a zahŕňa napr. hry, rozprávky, čítanie a detské piesne. Tieto stanice sú často prevádzkované ako súčasť verejnoprávnych subjektov, ako napr. napr. Rádio Junior na Slovensku v rámci Slovenského rozhlasu.
POSTUP	1. Vyberte z ponuky staníc program vhodný pre deti v skupine. Výber programu by mal zohľadňovať vek a záujmy detí. 2. Akonáhle sa deti s programom zoznámia, mali by sa samy slobodne rozhodnúť, či ho chcú počúvať, alebo si radšej vyberú iný. Pokiaľ ich program zaujme, budú sa cítiť viac motivované k jeho pravidelnému počúvaniu. 3. Je vhodné, aby sa deti počas počúvania nevenovali žiadnej inej činnosti. Môžu sa tak sústrediť len na počúvanie, bez toho, aby ich niečo rozptyľovalo. 4. Keď program skončí, porozprávajte sa s deťmi o tom, čo v rádiu počuli. Nechajte ich napr. prerozprávať rozprávku alebo prespievať pesničku, ktorú počuli vo vysielaní.
PRÍNOS AKTIVITY	Táto aktivita umožňuje deťom vnímať jazyky v kontexte a učiť sa ich tak prirodzenou formou. Rozhlas pritom vhodne dopĺňa populárnejšie médiá, televíziu alebo internet. Na rozdiel od nich však rozhlasu chýba vizuálna zložka, čo podporuje detskú obrazotvornosť a rozvíja schopnosť počúvania.

ZDROJ AKTIVITY

Projekt *Multilingual Families*

Užitečné odkazy:

<http://www.radiojunior.cz>

<http://www.global-radio-kids.org>

CLIL	Alebo <i>Content and Language Integrated Learning</i> . Opisuje situácie, kedy je predmet (napr. história, biológia, atď.) vyučovaný v cudzom jazyku, a to s dvojakým cieľom: výučba samotného obsahu a výučba cudzieho jazyka.
PREPÍNANIE KÓDOV	Spôsob „prepínania“ medzi dvoma alebo viacerými jazykmi či ich variantmi (napr. dialekty a spisovný jazyk) v rámci konverzácie, alebo použitie jedného či viacerých jazykov v rámci jednej konverzácie či dokonca v rámci jednej vety.
DIALEKT	Regionálne alebo sociálne podmienený variant jazyka odlišný výslovnosťou, gramatickými pravidlami alebo slovnou zásobou. Od štandardnej podoby jazyka sa môže líšiť najmä hovorený prejav.
VYSTAVENIE JAZYKU	Kontakt dieťaťa s jazykom, ktorý sa učí.
RODINNÉ JAZYKY	V užšom zmysle ide o jazyky používané v rámci rodiny. V širšom zmysle sú to všetky jazyky, ktorými hovorí širšia rodina, vrátane jazykov, ktoré používajú aj vzdialení príbuzní, ako starí rodičia, tety, strýkovia a pod.
MEDZIKULTÚRNE POROZUMENIE	Postoje potrebné k tomu, aby sme dokázali byť otvorení a flexibilní voči rôznym formám sociálnej a kultúrnej rozmanitosti.
J1	Prvý jazyk, nazývaný taktiež „rodný jazyk“ alebo „materinský jazyk“. Obecne je pojem používaný v kontraste s J2, teda jazykom, ktorý sa človek učí. Vo viacjazyčných komunitách, kde hovorca prepína medzi rôznymi jazykmi, J1 odpovedá jazyku, pri ktorého používaní sa hovorca cíti najprirodzenejšie.
J2	Jazyk, ktorý sa hovorca naučil ako druhý (alebo tretí, štvrtý, atď.) jazyk.
JAZYKOVÉ POVEDOMIE	Schopnosť vedome uvažovať nad povahou a použitím jazyka v jeho situačnom kontexte.
JAZYKOVÝ REGISTER	Rozmanitosť jazykov používaných pre určitý účel alebo v určitom spoločenskom prostredí. Úroveň formality je určená kontextom.
JAZYKOVÝ REPERTOÁR	Jazyková vybavenosť individuálneho hovorcu. Všetky jazyky, ktoré pozná alebo používa v rámci svojej rečnickej komunity; zahŕňa jazyky získané rôznymi spôsobmi (jazyky, ktoré sa učil doma už od detstva, ktoré sa naučil neskôr počas školskej dochádzky, ktoré sa naučil samostatne atď.), a ktoré ovláda na rôznych úrovniach.
JAZYKOVÁ CITLIVOSŤ	Citlivosť na zvuky, rytmus a význam slov. Citlivosť na rôzne funkcie jazyka.
MAJORITYNÝ JAZYK	Úradný jazyk, ktorým hovorí väčšina obyvateľov krajiny alebo regiónu.

MONOLINGVIZMUS	Schopnosť individuálneho hovorca alebo spoločenstva hovoriť len jedným jazykom. opakom je mnohorejazyčnosť.
MULTILINGVIZMUS / VIACJAZYČNOSŤ	Schopnosť individuálneho hovorca alebo spoločenstva používať viacero jazykov.
NARATÍVNA KOMPETENCIA	Schopnosť človeka rozprávať príbeh (ústne alebo písomne); schopnosť vytvoriť celistvý text.
ROLE-PLAYING	Akákoľvek konverzačná aktivita, pri ktorej sa vcítíme do roly niekoho iného, alebo keď zostaneme sami sebou, ale v imaginárnej situácii.
TRANSLANGUAGING	Prepínanie medzi jazykmi, ktoré poznáme, za účelom maximalizovania nášho komunikačného potenciálu a využitia svojich jazykových zdrojov. To môže zahŕňať ako kombinovanie prvkov z rôznych jazykov v rovnakom kontexte, tak aj prepínanie medzi jazykmi v rôznych častiach konverzácie.
ROZPOZNÁVANIE SLOV	Schopnosť identifikovať, čítať a analyzovať význam slov.

Blommaert, J. (2013). Language and the study of diversity. *Tilburg Papers in Culture Studies* Paper, 74.

Bialystok, E. (1999). Cognitive complexity and attentional control in the bilingual mind. *Child Development*, 70(3), pp. 636–644.

Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in Development: Language, Literacy and Cognition*. New York: CUP.

Markham, T. (2011). Project Based Learning. *Teacher Librarian*, 39(2), pp. 38–42.

Parr-Modrzejewska, A. (2015). Teaching English through integrated education in lower primary school. *Linguistic behaviour and executive control*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Pérez-Milans, M. (2015). Language and Identity in Linguistic Ethnography. *Tilburg Papers in Culture Studies* Paper 132, NL, Tilburg University.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein.

**Multilingual
Families Clubs**

Podpora jazykového a kultúrneho dedičstva Európy

Associated Partner

